

--	--	--	--

KOD UCZNIĄ

**ZESTAW ZADAŃ KONKURSOWYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJUM
ROK SZKOLNY 2015/2016**

**ETAP OKRĘGOWY
Instrukcja dla ucznia**

1. Zestaw konkursowy zawiera 8 zadań.
2. Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy zestaw zadań jest kompletny.
3. Uważnie czytaj zamieszczone w arkuszu polecenia i udzielaj precyzyjnych i starannie zapisanych odpowiedzi.
4. Zwróć baczna uwagę na wyróżnione w niektórych poleceniach szczegółowe informacje dotyczące udzielanych przez odpowiedzi.
5. Rozwiązania zadań zapisuj w wyznaczonych miejscach zgodnie z poleceniami.
6. Jeśli popełnisz błąd, przekreśl niepoprawnie zapisany wyraz lub niewłaściwie skonstruowane zdanie i zapisz ponownie.
7. We wszystkich udzielanych odpowiedziach pamiętaj o przestrzeganiu zasad poprawnego zapisu w zakresie języka, stylu, ortografii i interpunkcji.
8. Posługuj się wyłącznie piórem lub długopisem. **Zapisy ołówkiem nie będą sprawdzane.**
9. W nawiasach obok numeru zadania podano liczbę punktów możliwych do uzyskania za jego rozwiązanie.
10. **Nie używaj korektora.**

Czas pracy:
90 minut

**Liczba punktów
możliwych
do uzyskania: 40.**
Do następnego etapu
zakwalifikujesz się,
jeżeli uzyskasz co
najmniej 32 punkty.

Pracuj samodzielnie.

POWODZENIA!

Wypełnia komisja konkursowa

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	RAZEM
Liczba punktów									
Liczba punktów po weryfikacji									

Zatwierdzam

c) Wskaż charakterystyczne cechy narratora widoczne w przytoczonym tekście. (1 p.)

.....

.....

.....

.....

d) Zacytuj z tekstu przykłady trzech różnych środków stylistycznych charakterystycznych dla stylu wypowiedzi, podaj ich nazwy i określ funkcję w zacytowanym fragmencie. (3 p.)

Przykład środka stylistycznego	Nazwa środka stylistycznego	Funkcja środka stylistycznego w zacytowanym fragmencie

a)	b)	c)	d)

Zadanie 2. (0 – 6 p.)

a) Wyraż swoje emocje związane z lekturą utworu literackiego, posługując się zdaniem wielokrotnie złożonym, w którym wszystkie zdania składowe pozostawałyby względem siebie w stosunku współrzędnym. Następnie narysuj jego wykres graficzny i przeprowadź analizę składniową. (3 p.)

Zdanie wielokrotnie złożone

.....

.....

.....

.....

.....

Wykres graficzny

Analiza składniowa

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Wyraź swoją krytyczną ocenę wybranej lektury szkolnej, posługując się zdaniem wielokrotnie złożonym, w którym wszystkie zdania składowe pozostawałyby względem siebie w stosunku podrzędnym. Następnie narysuj jego wykres graficzny i przeprowadź analizę składniową. (3 p.)

Zdanie wielokrotnie złożone

.....

.....

.....

.....

.....

Wykres graficzny

Analiza składniowa

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a)			
b)			

Zadanie 3. (0 – 8 p.)

a) Podane wyrazy wpisz do odpowiednich rubryk tabeli. (5 p.)

prostokąt, przedszkole, napis, widzimy, naramiennik, wieczne pióro, łamigłówka, lekceważyć, karabin maszynowy, skłon

wyrazy złożone w postaci złożeń	wyrazy złożone w postaci zrostów	wyrazy złożone w postaci zestawień	wyrazy utworzone od wyrażen przyimkowych	wyrazy utworzone formantem zerowym

b) Zapisz dowolne wyrazy podstawowe, a następnie utwórz od nich rzeczowniki pochodne, należące do wskazanych kategorii znaczeniowych. (3 p.)

wyraz podstawowy	wyraz pochodny	kategoria znaczeniowa
		nazwy żeńskie
		nazwy czynności
		nazwy nosicieli cech

a)	b)

Zadanie 4. (0 – 1 p.)

Dopisz nazwy własne, od których pochodzą podane przymiotniki.

..... – czarnomorski

..... – leszczyński

..... – nowogrodzki

Zadanie 5. (0 – 3 p.)

a) Wykaż, że rzeczownik granat jest homonimem. (1 p.)

.....
.....
.....
.....

b) Do podanych stałych związków frazeologicznych dopisz stałe związki frazeologiczne o przeciwnym znaczeniu. (2 p.)

człowiek wielkiego kalibru –

trafić jak kulą w plot –

a)	
b)	

Zadanie 6. (0 – 6 p.)

a) Wymień znane ci z lekcji gramatyki różne zastosowania kropki. (1 p.)

.....
.....

b) Przeczytaj uważnie zamieszczony poniżej utwór Zbigniewa Herberta, a następnie zwięźle uzasadnij trafność podkreślonego w tekście stwierdzenia. W odpowiedzi odwołaj się do symbolicznych znaczeń tytułowej kropki przywołanych w tekście Zbigniewa Herberta. (5 p.)

Kropka

Z pozoru kropla deszczu na ukochanej twarzy; żuk znieruchomiały na liściu, kiedy nadciąga burza. Coś, co się da ożywić, zetrzeć, odwrócić. Przystanek raczej, z zielonym cieniem, niż koniec.

W istocie kropka, którą za wszelką cenę staramy się oswoić, jest kością sterczącą z piasku, zatrzaśnięciem, znakiem katastrofy. Jest interpunkcją żywiołów. Ludzie powinni posługiwać się nią skromnie i z należyłą powagą, jak zwykle, gdy wyręczają los.

Z. Herbert, *Wiersze zebrane*, Kraków 2008, s. 352

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

a)	b)		
	Temat	Język	Zapis

Zadanie 7. (0 – 1 p.)

Wpisz do tabeli zasady łącznej i rozłącznej pisowni partykuł, które zilustrowano przykładami.

Zasady pisowni partykuł	Przykłady wyrazów ilustrujące zasady
	niewielki, niechętnie
	zrobilibyśmy, radziłbym
	aby, czyżby
	zróbże, kogóż
	nie chcąc, nie zrobiwszy

--

Zadanie 8. (0 – 8 p.)

26 listopada bieżącego roku minęło sto sześćdziesiąt lat od śmierci Adama Mickiewicza, autora „Pana Tadeusza” – utworu uznawanego za jedno z najwybitniejszych dzieł literatury narodowej. **Przeczytaj podany fragment poematu. Napisz, na czym polega piękno zamieszczonego poniżej opisu. Przedstaw własne wrażenia i refleksje wywołane jego lekturą.**

*Drzewa moje ojczyste! jeśli Niebo zdarzy,
Bym wrócił was oglądać, przyjaciele starzy,
Czyli was znajdzie jeszcze? czy dotąd żyjecie?
Wy, koło których niegdyś pełzałem jak dziecię...
Czy żyje wielki Baublis*, w którego ogromie
Wiekami wydrążonym, jakby w dobrym domie,
Dwunastu ludzi mogło wieczerzać za stołem?
Czy kwitnie gaj Mendoga** pod farnym kościołem?
I tam na Ukrainie, czy się dotąd wznosi
Przed Hołowińskich*** domem, nad brzegami Rosi,
Lipa tak rozrośniona, że pod jej cieniami
Stu młodzieńców, sto panien szło w taniec parami?
(...)*

*Ja ileż wam winienem, o domowe drzewa!
Błahy strzelec, uchodząc szyderstw towarzyszy
Za chybioną żwierzynę, ileż w waszej ciszy
Upolowałem dumań, gdy w dzikim ostępie
Zapomniawszy o łowach usiadłem na kępie,
A koło mnie srebrzył się tu mech siwobrody,
Zlany granatem czarnej zgniecionej jagody,
A tam się czerwieniły wrzosiste pagórki,
Strojne w brusznice**** jakby w koralów paciorki.
Wokoło była ciemność; gałęzie u góry
Wisiały jak zielone, gęste, niskie chmury;
Wicher kędyś nad sklepem szalał nieruchomym,
Jękiem, szumami, wyciem, łoskotami, gromem:
Dziwny, odurzający hałas! Mnie się zdało,
Że tam nad głową morze wiszące szalało.*

A. Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, Wrocław 1971, s. 199

*Baublis – dąb sławny za czasów poety; liczył podobno 1000 lat rósł w Bordziach na Żmudzi. Został ścięty został w 1812 roku. Nazwę Baublis nadawano na Żmudzi starym dębom otaczanym czcią religijną. Wierzono, że w określone dni wydobywał się z nich głos przepowiadający przyszłość.

**Gaj Mendoga – znajdował się w Nowogródku; w mieście tym kościół farny stoi na pagórku, tuż obok ruin zamku; zbudowano go na miejscu zburzonej świątyni Perkuna. Świątynie pogańskie stały zazwyczaj w gajach; Mendog był władcą Litwy w latach 1203 – 1263.

***rodzina Hołowińskich – mieszkańcy Steblowa nad Rosią, prawym dopływem Dniepru; przyjmowali gościnnie poetę w lutym 1825 roku.

****brusznica – borówka

Brudnopis